

ASSOCIACIÓ CARMEL AMUNT

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Associació

Seu social: Barcelona

- 2 persones treballadores
- 22 persones voluntàries
- 14 persones sòcies

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- 160 a serveis a la infància i la joventut
- 180 a serveis a la gent gran
- 40 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 100 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 600 a serveis de cohesió i dinamització social

www.carmelamunt.org

Breu història de l'organització

Carmel Amunt és una associació de segon grau amb 25 anys de trajectòria, dedicada a coordinar el Pla de Desenvolupament Comunitari (PDC) del barri del Carmel, a Barcelona. L'entitat està formada per 4 entitats sòcies que conformen l'entitat gestora — Associació Recreativa i Cultural 40 p'arriba 40 p'abajo, Fundació Adsis, Fundació Martí Codolar i Fundació Els Tres Turons—, amb el suport d'un equip tècnic experimentat en treball comunitari i gestió de projectes socioculturals.

Fundada amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats bàsiques de les persones residents, l'entitat ha evolucionat per liderar iniciatives participatives que promouen la cohesió social i la transformació del territori. Amb una visió feminista i interseccional, Carmel Amunt ha estat pionera en projectes que combinen art, cultura i diàleg per enfortir el teixit veïnal i promoure la participació inclusiva.

Gràcies al treball en xarxa amb entitats locals, serveis públics i col·lectius ciutadans, l'associació s'ha consolidat com un referent en la construcció de comunitats resilients. Les seves accions han esdevingut un model replicable a altres territoris, destacant per la seva capacitat d'integrar diferents perspectives i fomentar la corresponsabilitat en el desenvolupament comunitari.

Missió

Empoderar el veïnat a través d'accions simbòliques, polítiques i comunitàries que generin connexions i cooperació per transformar el barri i millorar la qualitat de vida i la convivència. Mitjançant l'art, la comunicació i la cultura, es creen espais de reflexió i acció que visibilitzen les diverses realitats del territori i potencien un retorn social positiu. Els objectius derivats d'aquesta missió són: 1) Facilitar la inclusió social i la participació de grups en situació de vulnerabilitat; 2) Fomentar la creativitat com a motor per generar projectes transformadors; 3) Reconèixer i aprofitar els recursos del barri per promoure la seva sostenibilitat; 4) Vincular agents clau i connectar col·lectius del barri i la ciutat.

Amb una metodologia participativa centrada en les persones, Carmel Amunt treballa per enfortir el teixit comunitari, promoure la diversitat i garantir una perspectiva feminista i interseccional en totes les seves accions.

Descripció de l'activitat

Carmel Amunt és un espai de treball col·laboratiu on més de 50 entitats, serveis, equipaments de proximitat i tècnics i tècniques referents del Districte Horta-Guinardó participen en la planificació i implementació de projectes. Aquesta estructura participativa garanteix la inclusió de diverses perspectives, sempre amb un enfocament comunitari i inclusiu. Les accions es centren en crear

espais de convivència i cohesió, promovent l'art, la cultura i la comunicació com a eines per fomentar la reflexió, la participació activa i la transformació social.

Carmel Amunt també treballa per enfortir les relacions entre els col·lectius veïnals i contribuir al reforçament i millora de la qualitat de vida de les persones. El compromís amb la transparència es reflecteix en la presentació regular de memòries d'activitat i auditories periòdiques. L'organització actua com un referent en la dinamització comunitària, oferint un model replicable per a altres territoris, amb una atenció especial a les necessitats i el potencial del Carmel.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

TERRITORI CARMEL: ACCIONS COL·LECTIVES CONTRA LES VIOLÈNCIES

Breu descripció

És una iniciativa transformadora al barri del Carmel que combina art, participació comunitària i intergeneracionalitat per combatre les violències estructurals i socials. Mitjançant una metodologia educativament, el projecte reuneix joves estudiants de l'IES Ferran Tallada, persones vinculades a col·lectius de teatre i ràdio del barri, com el pòdcast Sense Nom, així com altres veïns i veïnes participants de la xarxa comunitària.

En processos creatius, els participants aprenen eines tècniques per desenvolupar continguts artístics i digitals —performances, vídeos i pòdcasts—, que generen reflexió i pensament crític sobre els desafiaments compartits. Així, poden visibilitzar les realitats d'exclusió i crear narratives de pau que reflecteixin la diversitat del barri. En aquesta edició, el projecte s'ha centrat en la prevenció de violències de gènere, un procés que va culminar en una Romeria contra les violències pels carrers del Carmel, amb l'assistència de prop de 300 persones, i en la producció de diversos continguts digitals i plàstics d'alta qualitat: audiovisuals, sonors i gràfics. Aquestes accions contribueixen a recuperar l'espai públic com a lloc de convivència, solidari i respectuós, millorant la percepció de seguretat i fomentant un entorn inclusiu.

Territori Carmel promou un model participatiu que genera resiliència i canvis socials positius, contribuint a la construcció d'una comunitat més unida i conscient de les seves vulnerabilitats i potencials. A més, té un fort potencial de replicabilitat, ja que la seva metodologia pot ser transferida a altres territoris amb realitats similars. A través de la col·laboració amb entitats locals, escoles i associacions, Territori Carmel s'ha consolidat com un motor de canvi social, generant un impacte durador en l'àmbit local i obrint la porta a noves iniciatives comunitàries en altres contextos.

Aportació de valor de la iniciativa

És un projecte d'alt impacte social i comunitari que combina art i comunicació per empoderar les persones participants com a agents de canvi. Aquest enfocament innovador promou la prevenció de violències i fomenta una cultura de pau mitjançant continguts artístics i digitals d'alta qualitat que visibilitzen les realitats del Carmel i generen narratives inclusives. Basat en una metodologia rigorosa i sistematitzada Territori Carmel involucra diversos col·lectius, fomentant la cohesió social i millorant la percepció de l'espai públic. Els resultats evidencien un impacte positiu: s'ha enfortit la xarxa comunitària, promogut el diàleg intergeneracional i creat comunitats més resilients. La seva originalitat rau en l'ús de l'art com a eina transformadora i en la implicació activa de la comunitat en la presa de decisions i el disseny d'accions. A més, el model és replicable i té gran potencial per ser aplicat en altres territoris amb realitats similars, creant entorns inclusius i saludables.

Necessitat a la qual respon

El projecte respon a la necessitat d'afrontar les violències estructurals i socials que afecten diversos col·lectius al barri del Carmel, com la violència de gènere, l'exclusió social i les barreres que les persones joves i les persones adultes grans afronten per integrar-se a la comunitat, en un context social marcat per desigualtats i discursos polaritzats. Aquests col·lectius sovint presenten una manca d'accés a recursos i una vulnerabilitat més gran davant conflictes socials. El projecte ofereix una resposta creativa a aquestes problemàtiques mitjançant espais artístics i intergeneracionals on les persones participants poden compartir experiències, reflexionar sobre la seva situació i generar vincles comunitaris. Aquesta iniciativa no només actua directament contra la violència, sinó que també promou l'apoderament i la creació d'espais d'autogestió que permeten a les persones membres de la comunitat impulsar els seus propis processos de canvi. Amb aquesta metodologia participativa, els i les participants s'involucren activament en la construcció d'un entorn segur, inclusiu i respectuós. Així, el projecte contribueix a la millora de la convivència, la creació d'una xarxa de suport comunitari i la transformació social, promovent la cohesió i la pau duradora al barri.

Principals objectius assolits

- 1. Foment de la cohesió social: A través d'activitats creatives, el projecte ha enfortit els vincles comunitaris, especialment entre joves, persones grans i d'origen divers.
- 2. Visibilització de les violències estructurals: Mitjançant la creació de continguts artístics com vídeos, performances, pòdcasts i un joc del tarot simbòlic, s'ha sensibilitzat la comunitat sobre les problemàtiques socials que afecten aquests col·lectius, generant consciència i promovent el canvi.

3. Recuperació i transformació d'espais públics: Els espais públics han estat transformats en llocs de trobada, reflexió i participació, on els veïns i veïnes han col·laborat per generar noves dinàmiques de convivència i enfortir el sentiment de pertinença.
4. Enfortiment de les relacions intergeneracionals: El projecte ha creat ponts entre generacions, facilitant el diàleg i l'intercanvi d'experiències, fomentant la participació activa en la recerca de solucions conjuntes.
5. Empoderament i autogestió: La participació activa de col·lectius vulnerables ha permès que assumeixin un paper transformador en el seu entorn, convertint-se en agents actius del canvi social i millorant la qualitat de vida del barri.

Principals resultats obtinguts

Quantitatius:

1. Participació de més de 200 persones en activitats artístiques, incloent-hi 60 joves i 30 persones grans.
2. 15 projectes artístics, incloent-hi performances, vídeos i pòdcasts, que han impactat amb més de 500 espectadors directes i més de 2.000 visualitzacions en plataformes digitals.
3. Recuperació de 6 espais públics com a llocs de trobada comunitària: Plaça Pastrana, IES Ferran Tallada, Biblioteca El Carmel - Juan Marsé, Espai Jove Boca Nord, Casal de barri - Barraca El Carmel, Casal Cívic i Comunitari d'Horta Barcelona.

Qualitatius:

1. Millora de la cohesió social al barri, evidenciada en l'augment de la col·laboració entre col·lectius diversos i un canvi positiu en les relacions entre les persones participants.
2. Les persones participants han expressat un creixement personal i un sentiment d'empoderament en la seva capacitat per afrontar les violències estructurals.
3. En l'àmbit comunitari, el projecte ha promogut narratives de pau i reflexió crítica, generant un entorn més inclusiu i resiliència.

Abast de l'experiència

L'abast de Territori Carmel es reflecteix en la seva capacitat per implicar més de 300 persones de diferents grups socials, inclosos joves, persones grans i d'origen divers, a través d'activitats creatives i participatives. La col·laboració amb 10 entitats locals ha ampliat l'impacte del projecte. La seva metodologia participativa, basada en l'art i la comunicació com a eines de transformació social, ha estat adoptada per altres contextos del barri, evidenciant el seu rigor metodològic i la seva capacitat de replicabilitat. Els resultats inclouen una millora en el clima de convivència i una major cohesió entre els col·lectius veïnals.

La iniciativa també ha contribuït al reforç de la governança comunitària i a la creació d'un model de participació activa. Tot això ha permès generar un model que serveix d'inspiració per a altres iniciatives, amb el potencial d'ampliar-se en altres territoris en el futur.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 9

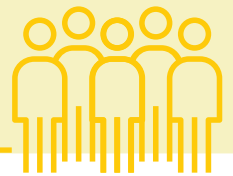
Membres equips directius: 2

Sòcies: 12

Ateses: 100

Voluntàries: 22

Altres: 300 (Participants d'activitats al carrer)

Principals factors clau d'èxit

1. Metodologia participativa: La implicació activa de joves i persones grans d'origens diversos en processos creatius ha fomentat un sentit de pertinença i corresponsabilitat en la transformació de l'entorn.
2. Ús innovador de l'art: Com a eina de transformació social, cosa que permet que les persones participants expressin les seves experiències i sensibilitzin altres persones sobre les violències socials d'una manera creativa i accessible.
3. Sostenibilitat i autogestió: El projecte involucra els participants en totes les fases, des de la planificació fins a l'execució de les activitats, garantint la pertinença i l'impacte de les accions i assegurant que els canvis impulsats siguin duradors i adaptats a les necessitats de la comunitat.
4. Impacte tangible i intangible: La recuperació d'espais públics i la creació de narratives de pau han deixat una empremta profunda, tant en l'àmbit físic com emocional, al barri. S'han establert espais de trobada on la comunitat pot dialogar, compartir i col·laborar, enfortint la cohesió social i fomentant la pau.
5. Col·laboració amb agents locals: La col·laboració amb entitats locals i institucions culturals ha proporcionat recursos, visibilitat i suport, i ha estat fonamental per a la integració efectiva a la comunitat i la creació de vincles sòlids amb els residents del barri.

6. Adaptabilitat: La metodologia ha estat dissenyada per ser replicable en altres territoris, augmentant el seu potencial de transferència i d'escalar l'impacte.

Dificultats i reptes superats

1. Resistència inicial a la participació: Alguns col·lectius han mostrat reticència a implicar-se en les activitats, donat el baix nivell de reconeixement i de sentiment de pertinença a la comunitat. La inclusió d'estratègies de comunicació inclusives i personalitzades i l'organització de sessions informatives i tallers oberts han estat factors claus per superar-la.
2. Limitacions de recursos: Tot i la manca inicial de recursos financers i materials, el projecte es va desenvolupar gràcies a la col·laboració amb entitats locals i a l'aprofitament d'espais comunitaris existents.
3. Diferències intergeneracionals: La diversitat d'edats i experiències va plantejar reptes en la dinamització de les activitats, que es van abordar amb eines pedagògiques que fomenten el diàleg i l'empatia.
4. Complexitat metodològica: L'adaptació de la metodologia a les necessitats canviants de la comunitat ha requerit una avaluació constant i un ajustament flexible del projecte.
5. Sostenibilitat a llarg termini: Tot i els reptes inicials, la consolidació d'espais d'autogestió i el suport d'aliances estratègiques han garantit la continuïtat del projecte.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

Combina creativitat, participació i empoderament, destacant:

1. Enfocament artístic per al canvi social: El projecte utilitza l'art per visibilitzar les violències estructurals i promoure la pau, proporcionant una eina de sensibilització i activisme que permet abordar les violències des d'una perspectiva inclusiva i transformadora.
2. Metodologia intergeneracional i intercultural: La interacció entre joves i persones grans d'origen divers fomenta l'empatia, establint ponts entre generacions i cultures. Això enriqueix les solucions proposades i crea espais comuns per a la col·laboració i l'intercanvi d'experiències.
3. Ús d'eines digitals i narratives innovadores: Les cartes de tarot artístiques, els pòdcasts i les projeccions introdueixen formats poc convencionals que generen reflexió i visibilitzen realitats socials.
4. Enfocament en l'autogestió i sostenibilitat: La implicació activa de la comunitat, des de la planificació fins a l'execució, garanteix que les accions estiguin alineades amb les necessitats de la comunitat i siguin sostenibles i adaptades al territori.

5. Transferibilitat del model: La metodologia és adaptable i replicable, i això permet incorporar les particularitats de diferents comunitats. A través de processos participatius i eines artístiques, el model pot ser personalitzat segons les necessitats de cada territori. L'experiència al Carmel serveix com a model per a altres comunitats, promovent espais de diàleg i col·laboració basats en valors inclusius i sostenibles.

6. Espais públics com a motor de canvi: La recuperació i transformació d'espais comuns com a llocs de convivència reforça el sentiment de pertinença i enforteix els vincles comunitaris.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

1. Metodologia flexible i adaptable: El model participatiu pot ser personalitzat segons les necessitats específiques de cada comunitat, garantint la seva replicabilitat en diferents contextos territorials i socials.
2. Aliances locals: El treball col·laboratiu amb entitats, escoles i artistes locals constitueix una base sòlida que es pot replicar en altres territoris. Aquestes aliances generen sinergies que amplifiquen l'impacte de la iniciativa i en faciliten la implementació.
3. Documentació exhaustiva i recursos pedagògics: Les activitats i metodologies han estat degudament documentades, incloent-hi manuals, guies i materials audiovisuals que faciliten la seva aplicació.
4. Enfocament en la sostenibilitat: La creació d'espais d'autogestió i l'apoderament de les persones participants asseguren que l'impacte pugui mantenir-se sense una dependència excessiva de recursos externs.
5. Gestió d'espais públics: L'experiència adquirida en la gestió i transformació d'espais públics en llocs de trobada pot ser transferida a altres comunitats, afavorint la creació de nous espais de convivència.